

İÇİNDEKİLER

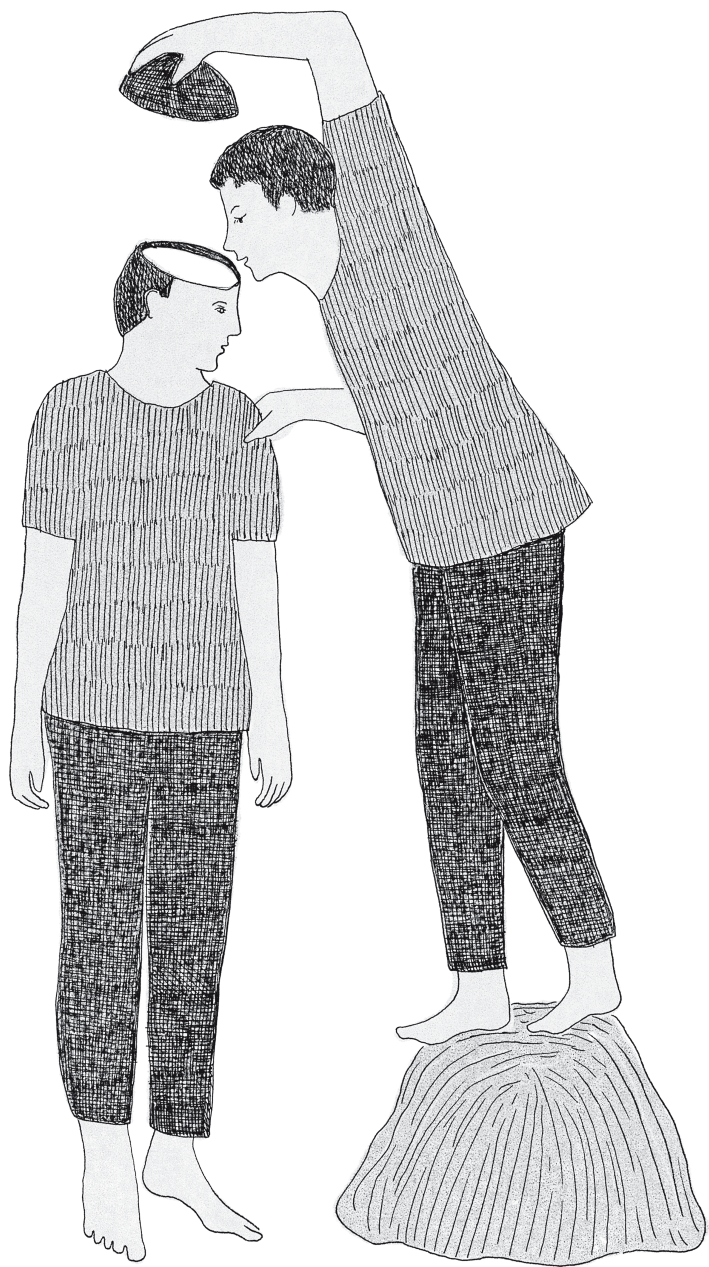
İçerisi ve dışarısı	6
İçsel deneyim	19
Ben beynim değilim	36
Dışımdaki ruhum	46
İçimizdeki dost	57
Dizin	72

İçerisi ve dışarısı



Enkarnasyon
Bir vücudun
içinde bedenlen-
me, var olma
olgusunu belirtir.

Şüphesiz ki hayatta sorulan sorular arasında en gizemli olanı, içsel varlığımız hakkındaki sorudur. Söz konusu olan beni dış dünyaya yansıtan, ancak daha net görebilmek için kendi içime daldığımda beni sessiz bırakan enkarnasyon (cisimleşme) gizemidir. Benliğimin dışında gördüğüm her şey (yol boyunca sıralanan bu ağaçlar, sağa dönen bu araba, uzaktaki evler) her an dış dünyaya katılmamı sağlar. Fakat iç dünya nedir? Elbette ki “iç”in dışarıda bulunmayan her şey olduğu çıkarımında bulunabilir ve böylelikle kafamdaki görüntülerin, düşüncelerin iç dünyamı oluşturduğunu söyleyebilirim.





Ama bununla tam olarak ne demek istiyorum? Benden uzakta bulunan evleri gördüğümde, uzaklıkları hakkında yanılabilir, bir şehir olduğu hâlde gördüğümün bir köy olduğunu düşünebilirim. Ama yanılmadığım nokta, **vücudum aracılığıyla bu dünyada olduğumdur**. Bu evlere yaklaşabilir, pütürlü duvarın

üzerine elimi koyabilir, boyanın pullanmış ya da panjurların paslanmış olduklarını fark edebilirim.

Bütün bunlar çok bilindik gözüküyor. Var olanın delilleri vücudumla, dünyaya bütünleşmemi sağlayan duyularla çoğalıyor. Vücudun kendisi dünyanın bir parçasıdır çünkü ona dokunabilirim; bir el diğer eli tutabilir, duyumsanabilir bilgiler bedene belli bir mesafede ama bir uzantısı gibi dolaşabilir. Oysa beni dışarıya doğru iten her şey, iç dünyadan uzaklaştırıyor gibi görünüyor. Dışımda tüm bu olanlar, kendi varlığına sahip vücudum bile, içimde olanla kolayca iletişim kuramıyor.

Eğer her seferinde kendimizin dışına dönüyorsak, **Sartre'ın** dediği gibi her şey dışarıdadır; dolayısıyla iç diye bir şey yoktur: “İç”



Jean-Paul
SARTRE
(1905-1980)
Fransız
filozof ve
yazar

bir Ali Baba mağarası” olmaktan uzaktır ve daha çok bizi daha da hızlı bir şekilde dışarıya götüren bir kaydıraktır. Her şey dışarıda olduğu hâlde, “iç”in yanılmasıyla yaşarız. Bir iç ve bir dış arasında ayırım yoktur. O hâlde ikisi arasında bir sınır bulunduğu fikri nereden geliyor? Şeylerin ve ötekilerin dünyasında akmayan bir şeyden mi? Tanımadığım birisiyle konuşmam gerektiği zaman beni saran bu çekingenliği, kimseye söylemeye cesaret edemediğim bu korkuları ne yapmalı? Dışarıya geçmeyen bu dünyanın hâli nedir?

İç ve dış arasındaki ayrımı ortaya koymak o kadar da kolay değildir. Belki de “iç” ve “dış” sadece birer sözcük, kendimi yönlendirme, benim için içinde kolayca evrilebileceğim bir dünya yaratma şekilleridir.



İŞTE PROUST'TAN KURTULMUŞ BULUNUYORUZ. AYNI ZAMANDA DA "İÇ YAŞAM"DAN: MADEMKİ ENİNDE SONUNDA HER ŞEY DIŞARIDA, KENDİMİZ DE DÂHİL HER ŞEY DIŞARIDA, DÜNYADAKİ HER ŞEY GİBİ DİĞERLERİ ARASINDADIR, KENDİ OMZUNU ÖPEN BİR ÇOCUK GİBİ MAHREMİYETİMİZİN OKŞAMALARINI, ŞEFKATLERİNİ [...] KENDİMİZİ ARAMAK BOŞUNA OLUR. KENDİMİZİ HERHANGİ BİR SİĞİNAKTA DEĞİL, YOLDA, ŞEHİRİN İÇİNDE, KALABALIĞIN ORTASINDA, ŞEYLER ARASINDA BİR ŞEY OLARAK, İNSANLARIN ARASINDA BİR İNSAN OLARAK KEŞFEDERİZ.

Jean-Paul Sartre

Örneğin, sinemaya gittiğim zaman evim ile sinema salonu arasında, hayal ettiğim film ile gerçek film arasındaki farkı görmek birbirinden ayırt etmek iyidir. Okul bahçesinde gözümün önündeki bu ağacın gerçekten var olduğunu kim ileri sürebilir? Elbette ki var, fakat nasıl? Oksijene, köke, toprağa ihtiyacı yok mu? Şu hâlde onu soyut olarak çerçevelediğim zaman onu gerçekte olduğundan çok, belirli bir biçimde var ederim. Parmağımla dokunduğumu zannettiğim, somut fiziksel hatlarıyla bana kendini dayatan bu dünyayı, var oluşun tüm bu ağırlığını tüm nesnelere isimlendirerek (ağaç, sokak, yaya) anlaşılır hâle getiriyorum. Sanki dünyanın gerektiğinde tüm eşyaları isimleriyle ayırt edebileceğim bir ev olduğunu işte şimdi fark ediyorum.



Henri BERGSON
(1859-1941)
Fransız
filozof

Zihinsel biçimlendirmelerim nedeniyle dünyanın varlığından şüphe etmemek için veya dünya nedeniyle biçimlendirmelerin varlığından şüphe etmemek için sınır nasıl çizilebilir? İçerisi ile dışarı arasında bir duvarın varlığından nasıl emin olunabilir? Dünyada eylemde bulunmak için nesnelere yerini belirlemek gerekir. İşime gitmek için, ofisime çıkan sokakların bütüncül bir görüntüsüne ihtiyacım vardır. Eğer her sokağın, her binanın, her pencerenin tekil hatlarını taramaya başlarsam sonunda kaybolurum. Bu şekilde dünyadaki her olay dünyanın sadeleştirilmiş bir hâlidir.

Bergson'un dediği gibi; aklım sayesinde bu sadeleştirme eylemini gerçekleştirebilirim, bir dünya imgesine sahip olabilmem ve onun